

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

заступник ректора ХНАДУ

професор _____ Гладкий І.П.

“ ___ ” _____ 20__ року

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Міжнародна економіка

(назва навчальної дисципліни згідно навчального плану)

підготовки

бакалавра

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань

0305 «Економіка та підприємництво»

(шифр і назва галузі знань)

напряму підготовки

6.030503 «Міжнародна економіка»

(шифр і назва напряму підготовки)

(шифр № 21)

(за ОПП чи № навчального плану)

2017 рік

Розроблено та внесено: кафедра Міжнародної економіки
(повне найменування кафедри)

Розробники програми: доцент кафедри міжнародної економіки, к.е.н., доц. Болдовська К.П.
(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ розробників)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
Протокол № _____ від “ ____ ” _____ 20__ р.
(номер) (та дата протоколу)

Завідувач кафедри д.е.н., доц. _____ Д.А. Горовий
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)

“Узгоджено”¹
Завідувач кафедри
міжнародної економіки доц. _____ Д.А. Горовий
(назва випускної кафедри) (вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)
“ ____ ” _____ 20__ року
(день) (місяць) (рік)

“Узгоджено”
Декан факультету
управління та бізнесу _____ проф. _____ І.А. Дмитрієв
(повна назва факультету, де читається дисципліна) (вчене звання) (підпис) (ПІБ декана)
“ ____ ” _____ 20__ року
(день) (місяць) (рік)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

¹ якщо програма навчальної дисципліни розроблена для декількох напрямів підготовки (спеціальностей), то узгодження робиться з кожною випускаючою кафедрою

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» складена відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики та навчального плану підготовки бакалавра напряму «Міжнародна економіка».

1. Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** вивчення навчальної дисципліни є: формування системи теоретичних знань і практичних навичок у галузі міжнародної економіки, форм і механізмів реалізації міжнародних економічних відносин (МЕВ).

1.2. **Предметом** вивчення навчальної дисципліни є система міжнародних економічних відносин, що складаються між національними економіками країн світу в умовах інтернаціоналізації та глобалізації.

1.3. **Основними завданнями** вивчення навчальної дисципліни є:

- знання сутності МЕВ, їх еволюції, чинників і рівнів розвитку;
- вивчення форм, методів, механізмів реалізації й інструментів регулювання міжнародних економічних відносин;
- знання особливостей розвитку міжнародних інтеграційних процесів, діяльності міжнародних економічних організацій і глобальних проблем сучасності;
- набуття умінь аналізувати стан і тенденції розвитку системи міжнародних економічних відносин, визначати його проблеми і перспективи.

1.4. По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- понятійний та категорійний апарат міжнародних економічних відносин;
- сутність і структуру, закони і закономірності функціонування, тенденції й особливості розвитку, актуальні проблеми міжнародної економічної системи; особливості взаємодії національних економік у структурі світового господарства;
- фактори розвитку міжнародних економічних відносин;
- середовище й інфраструктуру міжнародної економічної діяльності;
- основні форми, рівні і механізми реалізації міжнародних економічних відносин, міжнародної економічної діяльності та ведення міжнародного бізнесу, специфіку їх (форм і механізмів) розвитку і взаємодії;
- закономірності й особливості функціонування основних сучасних світових ринків: товарів і послуг, фінансового, робочої сили, продуктів інтелектуальної власності, енергетичних ресурсів та ін.;
- специфіку міжнародного виробництва, механізми й особливості функціонування основних суб'єктів сучасного світового економічного господарства, в т.ч. ТНК, МНК та глобальних компаній;
- теорії міжнародної торгівлі, прямих і портфельних інвестицій, міжнародного кредитування, міжнародної трудової міграції, валютних курсів;
- методичні підходи до оцінки поточного стану і прогнозування тенденцій розвитку основних форм МЕВ;
- сучасні тенденції міжнародної торгівлі і руху факторів виробництва;
- принципи функціонування світової валютної системи та механізм міжнародних розрахунків;

- методологію і структуру платіжного балансу;
- особливості і принципи, методи, механізми й інституційну структуру сучасної системи міжнародного і державного регулювання міжнародних економічних відносин;
- логіку, напрямки і форми, особливості основних процесів розвитку сучасного світового господарства: інтернаціоналізації, економічної глобалізації та формування інтеграційних угруповань.

вміти:

- аналізувати й оцінювати політико-правове, економічне, соціально-культурне середовище міжнародних економічних відносин та інфраструктуру міжнародної економічної діяльності;
- здійснювати оцінювання рівня впливу факторів розвитку міжнародних економічних відносин;
- аналізувати сучасний стан різних форм міжнародних економічних відносин, визначати проблеми та тенденції їх розвитку;
- застосовувати методи кількісного вимірювання наслідків різних форм міжнародних економічних відносин;
- аналізувати механізми і форми співробітництва між країнами в торговельній, науково-технічній, інвестиційній, валютно-фінансовій і кредитній сферах;
- аналізувати кон'юнктуру і тенденції розвитку основних сучасних світових ринків;
- аналізувати й обґрунтовувати доцільність участі країни в інтеграційних процесах;
- аналізувати й оцінювати світогосподарські явища та процеси у контексті національних інтересів України;
- визначати сутність глобальних проблем сучасності та механізми їх вирішення;
- використовувати емпіричний і статистичний аналізи стану міжнародного середовища для обґрунтування стратегій зовнішньоекономічної діяльності на рівні окремих підприємств;
- використовувати одержані знання у практичній зовнішньоекономічній діяльності України, враховуючи тенденції і перспективи світогосподарського розвитку.

Міждисциплінарні зв'язки: Опанування дисципліни опирається на базу знань з таких дисциплін: «Національна економіка», «Економічна географія та соціально-економічні типи країн», «Макроекономіка», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів - 8 Кількість годин - 240	Нормативна початкова дисципліна з циклу професійної та практичної підготовки	
Семестр викладання дисципліни	5,6	6,7
Вид контролю:	залік, екзамен	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	64	24
- практичні, семінарські (годин)	64	12
- лабораторні роботи (годин)	-	-
- самостійна робота студентів (годин)	52	144
- курсовий проект (годин)	-	-
- курсова робота (годин)	30	30
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	-	-
- екзамен	30	30

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

Тема 1. Міжнародна економічна система

Тема 2. Світове господарство й особливості його розвитку

Тема 3. Середовище міжнародної економічної діяльності

Розділ 2. МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ ТА СВІТОВІ РИНКИ

Тема 4. Міжнародна торгівля

Тема 5. Міжнародна торгова політика

Тема 6. Світовий ринок товарів і послуг

Тема 7. Світовий фінансовий ринок

Тема 8. Світовий ринок праці

Розділ 3. МІЖНАРОДНИЙ РУХ ФАКТОРІВ ВИРОБНИЦТВА

Тема 9. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво

Тема 10. Міжнародні кредитні відносини

Тема 11. Міжнародна трудова міграція

Тема 12. Міжнародний науково-технічний обмін

Розділ 4. СВІТОВА ВАЛЮТНА СИСТЕМА ТА ПЛАТІЖНИЙ БАЛАНС

Тема 13. Світова валютна система

Тема 14. Міжнародні валютно-фінансові відносини і міжнародні розрахунки

Тема 15. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага

Розділ 5. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ

Тема 16. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЕВ

Тема 17. Міжнародна регіональна економічна інтеграція

Тема 18. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків

Тема 19. Економічна єдність світу і глобальні проблеми МЕВ

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Базова

1. Бестужева С. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / С. В. Бестужева. – Харків : ХНЕУ, 2009. – 384 с.
2. Білоцерківець В. В. Міжнародна економіка : підручник / В. В. Білоцерківець, О. О. Завгородня, В. К. Лебедева ; за ред. А. О. Задой, В. М. Тарасевича. – К. : ЦУЛ, 2012. – 416 с.
3. Герасимчук В. Г. Міжнародна економіка : навч. посіб. / В. Г. Герасимчук, С. В. Войтко. – К. : Знання, 2009. – 302 с.
4. Дахно І. І. Міжнародна економіка : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К. : МАУП, 2006. – 248 с.
5. Киреев А. П. Международная экономика : [учеб. пособие] : в 2-х ч. / А. П. Киреев. – М. : Международные отношения, 2001.
6. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка : підручник / Ю. Г. Козак, Д. Г. Лук'яненко, Ю. В. Макогон. – К. : ЦУЛ, 2009. – 560 с.
7. Козик В. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко. – К. : Знання, 2011. – 470 с.
8. Кудров В. М. Мировая экономика : учебник / В. М. Кудров. – М. : Юстицинформ, 2009. – 512 с.
9. Липов В. В. Міжнародна економіка : [навч. посіб. для студ. вищих навч. закл.] / В. В. Липов. – Х. : Вид-во «ІНЖЕК», 2005. – 408 с.
10. Ломакин В. К. Мировая экономика : [учебник для вузов] / В. К. Ломакин. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2007. – 554 с.
11. Лук'яненко Д. Г. Міжнародна економіка : підручник / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук. – К. : КНЕУ, 2014. – 762 с.
12. Міжнародна економіка / ред. Ю. Г. Козак. – К. : ЦУЛ, 2008. – 1118 с.
13. Міжнародна економіка : [навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц.] / за ред. А. М. Поручника. – К. : КНЕУ, 2005. – 156 с.
14. Міжнародна економіка : навч. посіб. / [за ред. В. Є. Сахарова]. – К. : Ін Юре, 2008. – 432 с.
15. Міжнародна економіка : навч. посіб. / [за ред. С. В. Фомішина]. – Львів : Новий Світ, 2012. – 448 с.
16. Міжнародна економіка : підручник / [за ред. А. О. Задой]. – К. : ЦУЛ, 2012. – 416 с.

17. Міжнародна економіка : підручник / [за ред. А. П. Румянцева]. – К. : Знання, 2009. – 541 с.
18. Одягайло Б. М. Міжнародна економіка : навч. посіб. / Б. М. Одягайло. – К. : Знання, 2006. – 407 с.
19. Передрій О. С. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / О. С. Передрій. – К. : Знання, 2008. – 263 с.
20. Рокоча В. В. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини : навч. посіб. : у 2 кн. / В. В. Рокоча. – К. : Вікар, 2003.
21. Савельєв Є. В. Міжнародна економіка : підручник / Є. В. Савельєв. – К. : Знання, 2008. – 622 с.
22. Світова економіка : навч. посіб. / Ю. Г. Козак, В. В. Ковалевський, Н. С. Логвінова, А. А. Наумчик. – К. : ЦУЛ, 2010. – 328 с.
23. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини: теорія : [підруч. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл.] / А. С. Філіпенко. – К. : Либідь, 2008. – 408 с.
24. Фомішин С. В. Міжнародні економічні відносини : [навч. посіб.] / С. В. Фомішин, Ю. В. Колесник. – Львів : Новий Світ, 2010. – 360 с.
25. Шевчук В. О. Міжнародна економіка : теорія і практика : підручник / В. О. Шевчук. – К. : Знання, 2008. – 663 с.
26. Шнирков О. І. Міжнародні економічні відносини / О. І. Шнирков, Р. О. Заблоцька. – Дніпропетровськ, 2012. – 256 с.

Допоміжна

27. Бестужева С. В. Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. / С. В. Бестужева. – Х., 2010.
28. Божидарнік Н. В. Валютні операції : [підручник] / Н. В. Божидарнік, Т. В. Божидарнік. – К.: ЦУЛ, 2013.
29. Волошин В. В. Регулювання світової економіки : навч. посіб. / В. В. Волошин. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2001.
30. Глобальное экономическое развитие: тенденции, асимметрии, регулирование / А. С. Филипенко. – К., 2013.
31. Європейська інтеграція та Україна : навч.-метод. посіб. – К., 2002.
32. Крилова Н. В. Міжнародна торгівля : навч. посіб. / Н. В. Крилова. – К., 2008.
33. Кругман П. Международная экономика : теория и политика. / П. Кругман, М. Обстфельд ; [пер. с англ.]. – СПб., 2004.
34. Лук'яненко Д. Г. Економічна інтеграція та глобальні проблеми сучасності : [навч.-метод. посіб.]. / Д. Г. Лук'яненко. – К., 2005.
35. Лук'яненко Д. Г. Практикум з міжнародної економіки : тести, вправи, задачі, проблемні ситуації, ділові ігри / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук. – К., 2006.
36. Мировая экономика: Глобальные тенденции за 100 лет / под. ред. И. С. Королева. – М., 2003.
37. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини : практикум / В. В. Козик, Л. А. Панкова, О. Ю. Григор'єв, А. О. Босак. – К., 2006.
38. Міжнародна інвестиційна діяльність [навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц.] / за заг. ред. Л. В. Руденко. – К., 2008.

39. Міжнародна економічна діяльність України: стан та тенденції розвитку : монографія / наук. ред. О. Б. Чернега. – Донецьк, 2012.
40. Міжнародна торгівля : [навч. посіб.] / [за ред. Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової]. – К., 2009.
41. Міжнародні економічні відносини : практикум / за ред. О. І. Шниркова. – Черкаси, 2013.
42. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, М. А. Дудченко та ін. – К., 2004.
43. Міжнародні стратегії економічного розвитку : навч. посіб. / за ред.: Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, І. Л. Ліганенко. – К., 2009.
44. Міжнародні фінанси: кредитно-модульний курс : навч. посіб. / за ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С., Барановської М. І. – К., 2011.
45. Михасюк І. Р. Глобалізація та єврорегіоналізація / І. Р. Михасюк. – Львів, 2005.
46. Мокій А. І. Міжнародні організації [навч. посіб.] / А. І. Мокій, Т. П. Яхно, І. К. Бабець. – К., 2011.
47. Мочерний С. В. Світове господарство в умовах глобалізації : монографія / С. В. Мочерний. – К., 2006.
48. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України : підручник / В. Є. Новицький. – К., 2003.
49. Поліщук Л. С. Економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України : навч. посіб. / Л. С. Поліщук. – К., 2013.
50. Румянцев А. П. Міжнародна економіка : практикум / А. П. Румянцев. – К., 2007.
51. Румянцев А. П. Міжнародна торгівля / А. П. Румянцев. – К., 2004.
52. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть : навч. посіб. / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, А. С. Галтчинський та ін. – К., 2002.
53. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини: історія : підручник / А. С. Філіпенко. – К., 2006.
54. Філіпенко А. С. Світова економіка : підручник / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, О. І. Рогач. – К., 2007.
55. Філіпенко А. С. Теорія міжнародної економічної політики : навч. посіб. / А. С. Філіпенко. – К., 2013.
56. Чужиков В. І. Економіка зарубіжних країн : навч. посіб. / В. І. Чужиков. – К., 2005.
57. Школа І. Міжнародні економічні відносини : підручник / І. Школа, В. Козменко, О. Бабіченко. – Чернівці, 2007. – 544 с.

Інформаційні ресурси

- <http://www.ukrstat.gov.ua> (Державна служба статистики України)
<http://www.bank.gov.ua> (Національний банк України)
www.me.gov.ua (Міністерство економіки України)
<http://www.minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України)
<http://rada.gov.ua> (Верховна рада України)
<http://www.customs.gov.ua> (Державна митна служба України)

<http://www.lawukraine.com> (База українського законодавства в Інтернет)
<http://www.nbuv.gov.ua> (Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського)
<http://www.iweir.org.ua> (Інститут світової економіки і міжнародних відносин)
<http://www.iic.com> (Інститут міжнародної економіки)
<http://www.eereport.ru> (Економічні показники країн світу)
<http://www.imf.org> (Міжнародний валютний фонд, МВФ)
<http://www.un.org> (Організація об'єднаних націй, ООН)
<http://www.wto.org> (Світова організація торгівлі, СОТ)
<http://www.worldbank.org> (Група Світового банку)

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Для контролю успішності навчання студентів застосовуються тестові завдання.

Розробник програми: доцент кафедри міжнародної економіки, к.е.н., доцент
Болдовська Катерина Петрівна